

Gömöri Géza A 105/6-Os Vasútépítő Században

Ezen a fényképen a munkaszolgálatos társaimmal vagyok, a felső sorban jobbról a negyedik. Ez a kép Bácsszentivánban készülhetett 1943 nyarán, itt még nagyon mosolygós az arcunk. 1943-ban elvittek munkaszolgálatosnak. Budapestről először Kiskunfélegyházára, onnan 1943 nyarán Bácsszentivánra mentünk. Mi voltunk a 105/6-os vasútépítő század. A felső sorban balról jobbra haladva a harmadik a Völgyi Ervin, akit a második világháború előtt Weinernek hívtak, előbb ért haza Mauthausenből, mint én. Mellette áll a Klein Imre, aztán mellettem a másik oldalon pedig a Kahane, azok kint vannak Ausztráliában. Jobbról az első a Sólyom László György, aki a Nagy Imréről írt színdarabot, őt Stern Gyurinak hívták korábban, de nem él már. A többiek sem élnek már. Az első sorban, jobbról a második, a Vollner volt a legerősebb közülünk. Aki középen áll, azt 'Kis Kertésznek' hívtuk. Őt mindig biztattuk, hogy jöjjön, maradjon velünk, de neki nem volt elég ereje, szegénynek. Egy este lefeküdtünk aludni, és reggelre eltűnt, már nem tudtuk, hogy hol van. Egyszer aztán azt mondták, hogy század egyik fele jobbra álljon, a másik fele meg balra. Én az újpestiekkel együtt balra álltam. A többiek, akik jobbra álltak, őket Borba [lásd: bori rézbányák] vitték, azok mind meghaltak, senki nem jött onnét haza. És akkor bennünket Csengerbe vittek. De még útközben a Ferencvárosi pályaudvaron történt egy olyan dolog, amit soha nem fogok elfelejteni. Ott állt a mi szerelvényünk marhavagonokból. Egyszer csak szirénázást hallottunk, és akkor bombázták a pályaudvart. Ott állt legalább tíz-tizenöt vonat, német és magyar katonák voltak, mégis minket húztak ki először. Mikor felszabadultunk a második világháború után, akkor kutattuk, hogy ki volt az a ferencvárosi pályamester, aki a zsidó vagonokat kiengedte. Nem tudták megmondani. Ott pusztultunk volna, mint ahogyan a németek vagy a magyarok. Csenger az ukrajnai határon van, ott vasútépítést csináltunk. Amikor minket Csengerből hoztak haza, az amerikaiak akkor bombázták Lengyelországot és Magyarországot. Rákosrendezőnél volt egy csomó fel nem robbant bomba, és nekünk kellett azokat kiásni. Volt egy részeg tizedesünk, aki kiabálta: 'Mi az, zsidók, ti éltek?' Aztán elvittek bennünket Balaton környékére, Szentkirályszabadjára, szintén nagyon kemény munkára. Van egy repülőtér is ott. 1944. március 19-én hazaengedtek minket Szentkirályszabadjáról, szombaton kiadták az ukázt, hogy vasárnap reggel mindenki elmehet a hatórás vonattal. Hazajöttem Budapestre, és mindenki mondta, hogy 'Nem tudjátok? A

németek bejöttek [lásd: Magyarország német megszállása], hogyhogy titeket meg hazaengedtek?'. Apám a Tóth cukrászdába járt, és nagyon jóban volt ott a dr. Pesta László tisztifőorvossal, ez nem volt zsidó. És akkor apám kitalálta, hogy ne kelljen visszamennem, szól a Pestának, mert tudta, hogy neki tisztiorvosi bizonyítványa van. Ő adott egy igazolást, hogy megbetegedtem, negyvenfokos lázam van, így aztán egy-két nappal tovább voltam otthon, mert elfogadták a papírt. Aztán vittek bennünket Érsekújvárra, ott is bombáztak. Mindig ahol bombáztak, oda vittek bennünket a vasúti síneket helyrerakni. Borzalmas munka volt, a vasúti síneket kellett vállon cipelni és elhelyezni. 1944 júniusában vitték el apámat, anyámat Auschwitzba [lásd: Újpest]. Akkor nekünk Vépen kellett csinálni egy vasúti kitérőt. És akkor Vépről aztán 1944 őszén Szombathelyre vittek minket. Szombathelyen átadtak bennünket az SS-nek.